

ARVSRÄTT

Gåvor som likställs med testamente, laglottsskydd & jämkning

Kriterier för att gåva ska anses likställd med testamente såsom att testatorn avser att ordna sin succession eller behålla nyttan av det bortgivna in till sin bortgång, förskott på arv & återgång av gåvor för att skydda laglott.

-
- 2020, Hovrättsdom
Bröstarvinge ansågs ej ha visat att gåvor överstigande en miljon skulle likställas med testamente - penningöverföringarna hade inte gjorts därför att testatorn förväntade sig att avlida kort därefter och överföringarna hade inneburit en stor uppoffring för testatorn.
 - 2020, Hovrättsdom
Dödsbos konkursbo ansågs ha visat att även legatarie hade ansvar för skatteskuld till följd av fastighetsförsäljning i dödsboet; Bl.a. bedömningen av om skatteskuld utgör en sådan skuld som dödsbodelägare och även legatarie kan påverka och som därför kan krävas åter av dödsboet.
 - 2020, Hovrättsdom
Dödsbo ansågs ej ha visat att gåva hade använts i strid mot uppställda villkor om överlåtelse, gåvan var därför inte ogiltig, dock ansågs den likställd med testamente enligt 7:4 ÄB och därmed skulle viss del av dess värde återbördas till dödsboet såsom förstärkt laglottsskydd.
 - 2020, Hovrättsdom
Dödsbodelägare ansågs ej ha visat att skiftesman hade bedömt del i fastighetsreovering felaktigt, inte heller att gåvor i form av penningöverföringar hade utgjort förskott på arv.
 - 2020, Hovrättsdom
Dödsbodelägare ansågs ha visat att försäljning av fastighet på offentlig auktion till tiodubbla värdet jämfört med boutredningsmannens värdering, utgjorde en så kraftig förändring av förutsättningarna för lottläggning och skifte, att bodelningen skulle rivas upp och göras om; Även om att avvika från huvudregeln att tappande part står för rättegångskostnaderna.

- 2019, Tingsrättsdom
Särkullbarn ansågs ej ha visat att miljongåva till faderns och kvarlevande hustruns gemensamma barn var att likställas med testamente - gåvorna ansågs bl.a. ha inneburit en betydande ekonomisk uppoffring för testatorn redan under dennes livstid.
- 2019, Tingsrättsdom
Syskon ansågs ha visat att faderns gåvor, en bostadsrätt och en större transaktion, hade gjorts i syfte att ordna successionen och de ska därför återbäras; Bl.a. om regler för laglottsskydd, beviskravet vid bedömning av arvlåtarens avsikt att ordna sin succession genom gåva och skäl för att endast återföra hälften av gåvornas värde vid slutlig lottläggning.
- 2019, Tingsrättsdom
Syskon ansågs ha visat att fastighetsgåva skulle likställas med testamente då syftet var att ordna successionen, samt att testatorn nyttjat fastigheten även efter gåvotillfället.
- 2019, Tingsrättsdom
Barn till avliden ansågs ha visat att gåvor till dennes hustru i form av bl.a. fritidshus på ofri grund var att likställa med testamente då syftet varit att ordna successionen, samt då nyttjanderätten utnyttjats även efter gåvotillfället.
- 2019, Tingsrättsdom
Dödsbodelägare ansågs ha visat att gåva av fastighet var att likställa med testamente och att penninggåvor skulle räknas av som förskott på arv enligt presumptionsregeln; Bl.a. om kriterierna för förstärkt laglottsskydd och bedömning av testatorns vilja avseende förskott på arv då inget testamente har upprättats som anger hur kvarlåtenskap eller tidigare gåvor ska avräknas.
- 2019, Hovrättsdom
Broder ansågs ha visat att gåva av fastighet á tiotals miljoner till syster var att jämställa med testamente, dock fanns särskilda skäl att frångå huvudregeln om det förstärkta laglottsskyddet och återbäring av gåva då detta skulle ha medfört en alltför oskälig fördelning av arvet med hänsyn till tidigare överföringar från modern till brodern.
- 2019, Tingsrättsdom
Broder ansågs ha visat att moderns fastighetsgåva som låg nära hennes bortgång, och som hade hållits hemlig, var att likställa med testamente och därför skulle återgå; Bl.a. om att värdehöjande arbete på fastigheter måste kunna bevisas i detalj för att frångå huvudregeln i de förstärkta laglottsskyddet så att gåvan inte behöver återlämnas.
- 2018, Tingsrättsdom
Dödsbodelägare ansågs ha visat att fastighetsgåva var att likställa med testamente och därför skulle återgå till dödsboet med dess försäljningsbelopp enligt reglerna om laglottsskydd, dock efter jämkning till ett betydligt mindre belopp pga. utförda

renoveringar och diverse utlägg för förbättringar som inte skäligen borde komma annan till del.

- 2017, Tingsrättsdom
Dödsbodelägare ansågs ej ha visat rätt till återbäring av laglott då särskilda skäl förelåg; dödsbodelägaren hade tidigare åsamkat dödsboet processkostnader i fråga om ogiltighet av gåva och hade redan erhållit gåvor som kompensation för laglotskränkningen.
- 2017, Hovrättsdom
Bröstarvinge ansågs ha visat att gåvor skulle likställas med testamente, syftet att reducera laglottens storlek var så pass tydligt och gåvorna kunde inte anses innebära någon stor uppoffring för testatorn.
- 2016, NJA 2016 s. 1057
Samäganderätt. Ägarna till samägd egendom presumeras svara, var och en i förhållande till sin andel, för kostnader för åtgärder som någon av dem med övrigas samtycke vidtar för förvaltning eller förbättring av egendomen. I målet hade en av två makar ådragit sig en skuld för förbättringsarbeten på en samägd fastighet. Vid bodelning med anledning av den andra makens död ansågs ansvaret för skulden delat
- 2015, NJA 2015 s. 558
Arvskifte. Vid värderingen av aktier kan en skiftesman ta hänsyn till den realisationsvinstskatt som en försäljning av aktierna kan beräknas medföra för den som får aktierna på sin lott (Rättsfall: NJA 1975 s. 288)
- 2015, Hovrättsdom
Barnbarn ansågs ha visat att gåva av fastighet skulle likställas med testamente och därmed ingå i kvarlåtenskapen efter deras mormor; Bl.a. om bedömning av förutsättningar vid gåvotillfället, gåvans villkor utifrån gåvogivarens egna intressen och särskilda skäl för att inte tillämpa laglotsreglerna.
- 2014, Hovrättsdom
[Tingsrättens dom fastställdes] Dödsbodelägare ansågs ej ha visat att testamente om större villa som upprättats två veckor före testatorns bortgång var ogiltigt pga. otillbörlig påverkan eller på någon annan grund.
- 2014, Hovrättsdom
[Tingsrättens dom fastställdes] Efterarvinge till först avliden make, ansågs ha visat att gåvor till syster från systrarnas gemensamma mor i form av bostadsrätt och pengar hade inkräktat på hennes efter arv, dock var yrkandet om återgång så märkligt utformat att det inte kunde bifallas, det fanns ex. ingen utredning i målet som visade att det skulle ha saknats pengar i dödsboet efter deras avlidna mor.

- 2013, Hovrättsdom
Utomäktenskapligt barn ansågs ej ha visat att Bonniers gåvor var att likställa med testamente; Bl.a. om lägre beviskrav för den som måste bevisa att en gåva ska jämföras med testamente samt om att ordna succession genom att behålla det verkliga ägarinflytandet i bolagsandelar som ges bort, eller att uppfylla ett på förhållandena under livstiden inriktat intresse.
- 2011, RH 2011:38
En man avled och efterlämnade som dödsbodelägare sin hustru och ett barn från ett tidigare äktenskap. Mannen och hustrun hade träffat avtal om bodelning som innebar att giftorättsgodset delades lika och att hustrun från mannen tillskiftades en bostadsrätt och hälften av bohaget som hörde till bostadsrätten. Två dagar senare upprättade makarna ett äktenskapsförord som innebar att bostadsrätten med tillhörande bohag och ett tillgodohavande på ett bankkonto blev hustruns enskilda egendom medan giftorättsgemenskap skulle råda i övrigt mellan makarna. Några månader senare upprättade makarna ett inbördes testamente med sekundosuccession. Rättshandlingarna har inte ansetts utgöra ett förfarande som vid tillämpningen av 7 kap. 4 § ärvdabalken ska jämföras med gåva.
- 2007, Hovrättsdom
Arvingar ansågs ej ha visat att mångmiljongåvor till stiftelse var att likställa med testamente, därmed hade deras laglott inte kränkts; Bl.a. om att 2 av 4 bröstarvingars barn inte kunde föra talan i mål om laglottsskydd, talan avvisades delvis.
- 2005, NJA 2005 s. 295
Ett i mål om klander av testamente framställt andrahandsyrkande om jämkning för utfående av laglott har ansetts inte utgöra en ändring av talan i den mening som avses i 13 kap. 3 § rättegångsbalken (Rättsfall: NJA 1959 s. 658, NJA 1996 s. 751 och NJA 2003 s. 460)
- 2002, NJA 2002 s. 136
Dödsbo har på begäran av borgenär avträtts till förvaltning av boutredningsman när arvingarna, under påstående att fordringen inkräktade på deras rätt till laglott, skiftat boet utan att först betala borgenären eller avsätta medel till betalning åt denne.
- 1998, NJA 1998 s. 534
Fråga huruvida gåva till syftet är att likställa med testamente. 7 kap 4 § ÄB.
- 1996, NJA 1996 s. 428
Bröstarvinge, vilken insatts som förmånstagare till en livförsäkring, har inte ansetts skyldig att avräkna rätten till utfallande försäkringsbelopp som förskott på sitt arv efter försäkringstagaren annat än om detta föreskrivits eller med hänsyn till omständigheterna måste anses ha varit försäkringstagarens avsikt. 6 kap 1 § och 7 kap 2 § ÄB, 104 § lagen (1927:77) om försäkringsavtal.

- 1991, NJA 1991 s. 604
Fråga om överlåtelse av bostadsrätt utgjorde förfogande över kvarlåtenskap. 17 kap 3 § första meningen ÄB.
- 1987, NJA 1987 s. 943
Tillämpning av 23 kap 3 § 1 st ÄB vid sk tvångsskifte enligt 8 § 2 st samma kapitel
- 1985, NJA 1985 s. 414
En man avled 1979 och efterlämnade som dödsbodelägare sin hustru och en utom äktenskap född dotter. Under en kort period i slutet av 1969 hade makarna företagit en serie rättshandlingar - äktenskapsförord och bodelningar - vilka sammantagna fått till resultat att den alldeles övervägande delen av makarnas giftorättsgods blivit hustruns enskilda egendom. Fråga huruvida och i vad mån rättshandlingarna kan enligt 7 kap 4 § ÄB jämkas för tillgodoseende av dotterns laglottsanspråk
- 1973, NJA 1973 s. 687
För tillämpning av de i 7 kap. 4 § ÄB givna bestämmelserna om nedsättning av gåva, som till syftet är att likställa med testamente, har avsikt hos givaren att kringgå laglottensreglerna ansetts icke krävas. Fråga tillika i målet om och i vad mån särskilda skäl mot nedsättning av gåvan förelåg.
- 1963, NJA 1963 s. 345
Kvinnan N., moder till en år 1901 utom äktenskap född son S., gifte sig år 1915 med C. Sedan missämja uppstått mellan S. och makarna, sökte dessa år 1926 boskillnad. Efter dom å sådan skedde s. å. skifte, varvid all boets egendom tillades C. I samband härmed upprättades mellan N. och C. inbördes testamente, enligt vilket N. vid C:s död skulle med nyttjanderätt erhålla hela hans kvarlåtenskap och denna, när jämväl N. avlidit, med äganderätt tillfalla en angiven förening. C. dog år 1931, varefter N. satt i orubbat bo till sin död år 1960. Under anförande att det år 1926 verkställda skiftet innefattat gåva från N. till C. påkallade så S., genom stämning å N:s dödsbo och föreningen i deras egenskap av dödsbodelägare efter C., tillämpning av 7 kap. 4 § ÄB. Fråga bl. a., huruvida särskilda skäl förelåge mot jämkning (Jfr 1937 s. 74. Se även Avd. II 1928 s. 443 ff.)
- 1949, NJA 1949 s. 625
Fråga om återbäring av gåvor jämlikt 2 kap. 3 § lagen om arv. Gåva för dödsfalls skull?
- 1941, NJA 1941 s. 708
Enligt avtal mellan delägarna i ett dödsbo -- änka och hennes bröstarvingar -- avstod änkan till bröstarvingarna viss del av sin rätt i boet. Fråga, sedan jämväl änkan avlidit, huruvida vad hon sålunda avstått skulle vid arvskifte efter henne avräknas såsom förskott å arv.

- 1940, NJA 1940 s. 54
Vid beräkning av laglott enligt bestämmelsen i 7 kap. 4 § lagen om arv bör ansetts att -- om ej särskilda skäl däremot äro -- hänsyn skall tagas till avkastning av bortgiven egendom från dagen för dödsfallet (Jfr 1938 s. 388.)